

Označovanie alergénov na jedálnych lístkoch

Podľa článku 44 ods. 1 písm. a) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (ďalej len „nariadenie č. 1169/2011“) „Vnútroštátne opatrenia pre nebalené potraviny“ ak sa potraviny ponúkajú na predaj konečnému spotrebiteľovi alebo zariadeniam spoločného stravovania bez balenia alebo ak sú potraviny zabalené v priestoroch predaja na žiadosť spotrebiteľa alebo sú balené na priamy predaj, poskytnutie údajov uvedených v článku 9 ods. 1 písm. c) je povinné, tzn. akúkoľvek zložku alebo technologickú pomocnú látku uvedenú v prílohe II nariadenia č. 1169/2011 alebo akúkoľvek zložku alebo technologickú pomocnú látku odvodenú z látky alebo výrobku uvedeného v prílohe II nariadenia č. 1169/2011, ktorá spôsobuje alergie alebo neznášanlivosť a ktorá sa používa pri výrobe alebo príprave potraviny, pričom sa nachádza aj v konečnom výrobku, aj keď v pozmenenom stave.

Pokiaľ sa pri výrobe nebalených potravín používajú látky uvedené v prílohe II nariadenia č. 1169/2011, poskytnutie informácií o alergénoch/neznášanlivosti je povinné. Informácie musia byť k dispozícii a ľahko dostupné, aby bol spotrebiteľ informovaný, že príslušná nebalená potravina obsahuje alergény alebo látky spôsobujúce neznášanlivosť. Informácie o alergénoch/neznášanlivosti preto nemožno poskytnúť len na žiadosť spotrebiteľa.

Členské štáty môžu prijať vnútroštátne opatrenia týkajúce sa prostriedkov, ktorými sa sprístupnia informácie o alergénoch. V prípade, že vnútroštátne opatrenia neexistujú, na nebalené potraviny sa vzťahujú ustanovenia nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom týkajúce sa balených potravín, pokiaľ ide o označenie látok alebo výrobkov spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť. Tieto informácie teda musia byť ľahko viditeľné, jasne čitateľné a v prípade potreby nezmazateľné. To znamená, že pokiaľ členské štáty neprijali osobitné vnútroštátne opatrenia, informácie o alergénoch/neznášanlivosti sa musia poskytnúť písomne.

Na základe vyššie uvedených požiadaviek platnej EU legislatívy Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky usmernil regionálne úrady verejného zdravotníctva so sídlom v Slovenskej republike, aby usmernili prevádzkovateľov zariadení spoločného stravovania nasledovne: **všetky látky alebo výrobky spôsobujúce alergie alebo neznášanlivosť, ktoré sú uvedené v prílohe II nariadenia č. 1169/2011** v prípade, že sa nachádzajú v pokrmoch uvádzaných na jedálnych lístkoch v zariadeniach spoločného stravovania, **musia byť uvedené v zátvorke priamo za názvom pokrmu s uvedením presného názvu látky alebo výrobku. Doteraz zaužívaný spôsob číselného vyznačenia pri konkrétnom pokrmu s odkazom na zoznam alergénov na začiatku, prípadne na konci jedálneho lístka nie je dostatočným spôsobom informovania spotrebiteľa.**

LÁTKY ALEBO VÝROBKY SPÔSOBUJÚCE ALERGIE ALEBO NEZNÁŠANLIVOSŤ

1. Obilniny obsahujúce glutén (lepok), konkrétne pšenica obyčajná, raž, jačmeň, ovos, pšenica špalda, cirok alebo ich hybridné odrody, a výrobky z nich okrem:

- a) glukózových sirupov na báze pšenice vrátane dextrózy;
- b) maltodextrínov na báze pšenice;
- c) glukózových sirupov na báze raže;
- d) obilnín použitých pri výrobe alkoholických destilátov vrátane etylalkoholu poľnohospodárskeho pôvodu.

2. Kôrovce a výrobky z kôrovcov.

3. Vajcia a výrobky z vajec.

4. Ryby a výrobky z rýb okrem:

- a) rybacej želatíny používanej ako nosič vitamínov alebo karoténových prípravkov;
- b) rybacej želatíny alebo rybacieho gleja používaných ako prostriedky na čírenie piva a vína.

5. Arašidy a výrobky z arašidov.

6. Sójové bôby a výrobky zo sójových bôbov okrem:

- a) úplne rafinovaného sójového oleja a tuku;
- b) zmesi prírodných tokoferolov (E 306), prírodného D-alfa tokoferolu, prírodného D-alfa-tokoferolacetátu, prírodného D-alfa-tokoferolsukcinátu sójového pôvodu;
- c) rastlinných olejov vyrobených z fytosterolov a esterov fytosterolov zo sójových bôbov;
- d) rastlinného stanolesteru vyrobeného z rastlinných olejových sterolov zo sójových bôbov.

7. Mlieko a mliečne výrobky (vrátane laktózy) okrem:

- a) srvátky použitej na výrobu alkoholických destilátov vrátane etylalkoholu poľnohospodárskeho pôvodu;
- b) laktitolu.

8. Orechy, konkrétne mandle (*Amygdalus communis* L.), lieskové oriešky (*Corylus avellana*), vlašské orechy (*Juglans regia*), kešu oriešky (*Anacardium occidentale*), pekanové orechy [*Carya illinoensis* (Wangenh.) Koch], brazílske orechy (*Bertholletia excelsa*), pistáciové oriešky (*Pistacia vera*), makadamové orechy a queenslandské orechy (*Macadamia ternifolia*) a výrobky z nich okrem orechov používaných na výrobu alkoholických destilátov vrátane etylalkoholu poľnohospodárskeho pôvodu.

9. Zeler a výrobky zo zeleru.

10. Horčica a výrobky z horčice.

11. Sezamové semeno a výrobky zo sezamových semien.

12. Oxid siričitý a siričitany v koncentráciách vyšších ako 10 mg/kg alebo 10 mg/l z hľadiska celkového obsahu SO₂, ktoré sa majú počítať pri výrobkoch určených na priamu konzumáciu alebo po obnovení podľa pokynov výrobcov.

13. Vlčí bôb a výrobky z vlčieho bôbu.

14. Mäkkýše a výrobky z mäkkýšov.